HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a opta)

18 septembrie 2019*

„Trimitere preliminară – Impozitare directă – Directiva 90/434/CEE – Directiva 2009/133/CE – Articolul 8 – Plusvalori aferente unor operațiuni de schimb de titluri – Cesiune a titlurilor primite în momentul schimbului – Plusvaloare plasată în regim de amânare a impozitării – Impozitare a acționarilor – Impozitare potrivit unor norme privind baza și cota de impozitare distincte – Reduceri ale bazei de impozitare care țin seama de durata deținerii titlurilor”

În cauzele conexate C-662/18 și C-672/18,

având ca obiect două cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Conseil d’État (Consiliul de Stat, Franța), prin deciziile din 12 octombrie 2018, primite de Curte la 23 și, respectiv, la 29 octombrie 2018, în procedurile

AQ (C-662/18),

DN (C-672/18)

împotriva

Ministre de l’Action et des Comptes publics,

CURTEA (Camera a opta),

compusă din domnul F. Biltgen, președinte de cameră, și domnii J. Malenovský și C. G. Fernlund (raportor), judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru AQ și DN, de M. Bornhauser și de N. Canetti, avocați;

– pentru guvernul francez, de A. Alidière, de E. de Moustier și de D. Colas, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de W. Roels și de N. Gossement, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

* Limba de procedură: franceza.

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 8 din Directiva 2009/133/CE a Consiliului din 19 octombrie 2009 privind regimul fiscal comun care se aplică fuziunilor, divizărilor, divizărilor parțiale, cesionării de active și schimburilor de acțiuni între societățile din state membre diferite și transferului sediului social al unei SE sau SCE între statele membre (JO 2009, L 310, p. 34) și a articolului 8 din Directiva 90/434/CEE a Consiliului din 23 iulie 1990 privind regimul fiscal comun care se aplică fuziunilor, scindărilor, cesionării de active și schimburilor de acțiuni între societățile din diferite state membre (JO 1990, L 225, p. 1, Ediție specială, 09/vol. 1, p. 92).

2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor litigii între AQ (C-662/18) și, respectiv, DN (C-672/18), pe de o parte, și administrația fiscală, pe de altă parte, în legătură cu refuzul acesteia, cu ocazia impozitării plusvalorilor plasate în regim de amânare a impozitării în temeiul articolului 8 din fiecare dintre aceste directive și a celor realizate cu ocazia cesionării de titluri de valoare primite în cadrul unei operațiuni de schimb de titluri, de a le aplica o reducere globală dedusă începând de la data de achiziție a titlurilor de valoare schimbate.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Astfel cum se menționează în considerentul (1) al Directivei 2009/133, această directivă a codificat Directiva 90/434, aceasta din urmă fiind modificată de mai multe ori și în mod substanțial.

4 Considerentele (2)-(5) și (10) ale Directivei 2009/133 corespund în esență considerentelor (1)-(4) și, respectiv, (8) ale Directivei 90/434. În plus, articolul 8 alineatele (1), (4), (6) și (7) din prima dintre aceste directive corespunde în esență articolului 8 alineatele (1) și (2) din a doua dintre acestea.

5 Potrivit considerentelor (2)-(5) și (10) ale Directivei 2009/133:

„(2) Fuziunile, divizările, divizările parțiale, cesionarea de active și schimburile de acțiuni între societățile din diferite state membre pot fi necesare pentru a crea în Comunitate condiții similare celor de pe o piață internă și a asigura în acest fel funcționarea efectivă a unei astfel de piețe interne. Astfel de operațiuni nu ar trebui să fie împiedicate prin restricții, dezavantaje sau denaturări determinate în special de dispozițiile fiscale ale statelor membre. În consecință, este necesar să se prevadă, referitor la aceste operații, norme de impozitare neutre din punct de vedere concurențial, astfel încât societățile să se poată adapta cerințelor pieței interne, să-și mărească productivitatea și să-și consolideze poziția concurențială la nivel internațional.

(3) Dispozițiile fiscale dezavantajează aceste operațiuni, în comparație cu dispozițiile care se aplică societăților din același stat membru. Aceste dezavantaje trebuie eliminate.

(4) Nu este posibilă atingerea acestui obiectiv prin extinderea la nivel comunitar a sistemelor în vigoare în statele membre, deoarece diferențele dintre aceste sisteme pot da naștere la distorsiuni. Numai un sistem fiscal comun poate să ofere o soluție satisfăcătoare în această privință.

(5) Sistemul fiscal comun trebuie să evite impozitarea fuziunilor […], protejând în același timp interesele statului membru în care se află societatea cedentă sau societatea achiziționată.

[…]

(10) Atribuirea către acționarii societăților care cesionează titlurile societății beneficiare sau receptoare nu ar trebui să determine, prin ea însăși, impozitarea acestor acționari."

6 Potrivit articolului 2 litera (e) din directiva menționată, „«schimb de acțiuni» înseamnă operațiunea prin care o societate achiziționează o participație din capitalul altei societăți, astfel încât obține o majoritate a drepturilor de vot în cadrul societății respective".

7 Articolul 8 din aceeași directivă prevede:

„(1) La o fuziune, divizare sau un schimb de acțiuni, alocarea titlurilor de valoare, ce reprezintă capitalul societății beneficiare sau care achiziționează, unui acționar al societății care efectuează transferul sau unei societăți achiziționate, în schimbul titlurilor de valoare ce reprezintă capitalul acesteia din urmă, nu conduce, în sine, la nici o impozitare a venitului, profitului sau plusvalorii acționarului respectiv.

[…]

(4) Alineatele (1) și (3) se aplică numai în cazul în care acționarul nu atribuie titlurilor de valoare primite o valoare fiscală mai mare decât valoarea pe care titlurile de valoare o aveau imediat înainte de fuziune, divizare sau schimbul de acțiuni.

[…]

(6) Aplicarea [alineatului] (1) […] nu împiedică statele membre să impoziteze câștigul obținut din transferul ulterior de titluri de valoare primite în același mod ca și câștigul obținut din transferul de titluri de valoare existente înainte de achiziție.

(7) În înțelesul prezentului articol, «valoare fiscală» înseamnă valoarea pe baza căreia se calculează orice câștig sau pierdere în vederea impozitării venitului, profitului sau plusvalorii unui acționar al societății.

[…]"

Dreptul francez

Legislația națională

– Legislația națională aplicabilă în cauzele C-662/18 și C-672/18

8 Articolul 150-0 D din code général des impôts (Codul fiscal general, denumit în continuare „CGI"), în versiunea rezultată din loi nº 2013-1278 de finances pour 2014 (Legea nr. 2013-1278 privind bugetul pentru anul 2014) din 29 decembrie 2013, aplicabilă câștigurilor realizate și distribuirilor percepute începând de la 1 ianuarie 2013, prevede:

„1. […]

Câștigurile nete din cesiunea cu titlu oneros de acțiuni, de părți din societăți, de drepturi privind aceste acțiuni sau părți sau de titluri pentru aceleași acțiuni, părți sau drepturi, menționate la secțiunea I a articolului 150-0 A, precum și distribuirile menționate la punctele 7, 7 bis și la ultimele două paragrafe ale punctului 8 din secțiunea II a aceluiași articol, la articolul 150-0 F și la alineatul 1 din secțiunea II a articolului 163 quinquies C sunt reduse cu o valoare stabilită în condițiile prevăzute, după caz, la alineatul 1 ter sau la alineatul 1 quater al prezentului articol.

[…]

1 ter Reducerea prevăzută la alineatul 1 este egală cu:

(a) 50 % din valoarea câștigurilor nete sau a distribuirilor în cazul în care acțiunile, părțile, drepturile sau titlurile de valoare sunt deținute de cel puțin doi ani și de mai puțin de opt ani la data cesiunii sau a distribuirii;

(b) 65 % din valoarea câștigurilor nete sau a distribuirilor în cazul în care acțiunile, părțile, drepturile sau titlurile de valoare sunt deținute de cel puțin opt ani la data cesiunii sau a distribuirii."

9 Secțiunea III a articolului 17 din Legea nr. 2013-1278 prevede:

„Secțiunile I și II se aplică câștigurilor realizate și distribuirilor percepute începând de la 1 ianuarie 2013, cu excepția punctelor 1 și 4 ale literei D, a literei E, a celor de al douăzeci și treilea și al douăzeci și patrulea paragrafe ale punctului 2 al literei F, a literelor G și H, a literelor b și c ale punctului 1 al literei K, a literei L, a punctelor 1 și 3 ale literei N, a literelor O, R și W din secțiunea I și a punctului 2 din secțiunea II, care se aplică câștigurilor realizate și distribuirilor percepute începând de la 1 ianuarie 2014. Literele M și V nu se aplică contribuabililor care beneficiază, la 31 decembrie 2013, de regimul de amânare a impozitării prevăzut la articolul 150-0 D bis, în versiunea în vigoare la această dată."

– Legislația națională aplicabilă în cauza C-662/18

10 Secțiunea I a articolului 150-0 B ter din CGI, în versiunea rezultată din articolul 18 din loi n° 2012-1510 de finances rectificative pour 2012 (Legea nr. 2012-1510 de rectificare a bugetului pentru anul 2012) din 29 decembrie 2012, aplicabilă plusvalorilor realizate începând de la 14 noiembrie 2012, prevede:

„Impozitarea plusvalorii realizate, în mod direct sau prin intermediul unei persoane interpuse, în cadrul unui aport de valori mobiliare, de drepturi sociale, de titluri sau de drepturi aferente acestora, astfel cum sunt definite la articolul 150-0 A la o societate supusă impozitului pe profit sau unui impozit echivalent este amânată dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la secțiunea III din prezentul articol […]"

11 Articolul 200 A din CGI, în versiunea rezultată din articolul 34 din loi n° 2016-1918 de finances rectificative pour 2016 (Legea nr. 2016-1918 de rectificare a bugetului pentru anul 2016) din 29 decembrie 2016 prevede:

„[…]

2. Câștigurile nete obținute în condițiile prevăzute la articolul 150-0 A sunt luate în considerare pentru determinarea venitului net global definit la articolul 158.

[…]

2 ter a. Plusvalorile menționate la secțiunea I a articolului 150-0 B ter sunt supuse impozitului pe venit la o cotă egală cu raportul dintre următorii doi termeni:

– numărătorul, constituit din rezultatul diferenței dintre, pe de o parte, valoarea impozitului care ar fi rezultat, în anul în care s-a realizat aportul, din aplicarea articolului 197 la suma tuturor plusvalorilor menționate la primul paragraf al prezentei litere a, precum și a veniturilor impozitate în același an în condițiile aceluiași articol 197 și, pe de altă parte, valoarea impozitului datorat în același an și stabilit în condițiile articolului 197 menționat;

– numitorul, constituit din suma plusvalorilor menționate la primul paragraf al prezentei litere a reținute la al doilea paragraf al prezentei litere a.

Pentru determinarea cotei menționate la primul paragraf al prezentei litere a, plusvalorile menționate la același prim paragraf sunt, dacă este cazul, reduse numai ca urmare a reducerii menționate la alineatul 1 al articolului 150-0 D.

Prin derogare, cota aplicabilă plusvalorilor care rezultă din operațiunile de aport realizate între 14 noiembrie și 31 decembrie 2012 este determinată în conformitate cu litera A din secțiunea IV a articolului 10 din loi nº 2012-1509 de finances pour 2013 (Legea nr. 2012-1509 a bugetului pentru anul 2013) din 29 decembrie 2012.

[…]"

12 În temeiul literei A din secțiunea IV a articolului 10 din Legea nr. 2012-1509, plusvalorilor menționate la secțiunea I a articolului 150-0 B ter care rezultă din operațiuni de aport realizate între 14 noiembrie și 31 decembrie 2012 li se aplică o cotă de impozitare forfetară de 24 % sau, în cazul în care sunt îndeplinite toate condițiile prevăzute la alineatul 2bis al articolului 200 A, astfel cum a fost modificat prin această lege, o cotă de impozitare forfetară de 19 % stabilită la același alineat 2 bis.

13 Potrivit secțiunii III a articolului 17 din Legea nr. 2013-1278, reducerile pentru durata deținerii prevăzute la alineatele 1 ter și 1 quater ale articolului 150-0 D din CGI, aplicabile câștigurilor nete obținute în condițiile prevăzute la articolul 150-0 A din același cod și luate în considerare pentru determinarea venitului net global supus baremului progresiv al impozitului pe venit în temeiul paragrafului 2 al articolului 200 A, se aplică câștigurilor realizate începând de la 1 ianuarie 2013.

– Legislația națională aplicabilă în cauza C-672/18

14 Secțiunea II a articolului 92 B din CGI, în versiunea aplicabilă plusvalorilor realizate înainte de 1 ianuarie 2000, prevede:

„1. Începând de la 1 ianuarie 1992 sau de la 1 ianuarie 1991, pentru aporturile de titluri într-o societate care poate fi supusă impozitului pe profit, impunerea plusvalorii realizate în cazul schimbului de titluri rezultat dintr-o operațiune de ofertă publică, de fuziune, de divizare, de absorbție a unui fond comun de plasament de către o societate de investiții cu capital variabil realizată în conformitate cu reglementarea în vigoare sau dintr-un aport de titluri într-o societate supusă impozitului pe profit poate fi amânată până în momentul în care se va efectua cesiunea, răscumpărarea, rambursarea sau anularea titlurilor primite în momentul schimbului […]"

15 Secțiunea I ter a articolului 160 din acest cod, în versiunea aplicabilă plusvalorilor realizate înainte de 1 ianuarie 2000, prevede:

„4. Impunerea plusvalorii realizate începând de la 1 ianuarie 1991 în cazul schimbului de drepturi sociale care rezultă dintr-o operațiune de fuziune, de scindare sau de aport de titluri într-o societate supusă la plata impozitului pe profit poate fi amânată în condițiile prevăzute în secțiunea II a articolului 92 B […]”

16 În temeiul alineatului 2 al articolului 200 A din respectivul cod, în versiunea aplicabilă veniturilor obținute începând de la 1 ianuarie 2013 și rezultată din Legea nr. 2012-1509, câștigurile nete obținute în condițiile prevăzute la articolul 150-0 A sunt luate în considerare la stabilirea venitului net global supus baremului progresiv al impozitului pe venit.

Doctrina administrativă

17 Potrivit alineatului nr. 130 din comentariile administrative publicate la 24 iulie 2017 în *Bulletin officiel des finances publiques* (Buletinul Oficial al Finanțelor Publice), cu referința BOI-RPPM-PVBMI-20-20-10 (denumit în continuare „alineatul nr. 130 din comentariile administrative”):

„[…] [R]educerea pentru durata deținerii nu se aplică […] câștigurilor nete din cesiune, din schimb sau din aport realizate înainte de 1 ianuarie 2013 și plasate în regim de amânare a impozitării în condițiile prevăzute la secțiunea II a articolului 92 B, la secțiunea I ter a articolului 160 din CGI și la articolul 150 A bis din CGI, în versiunea lor în vigoare înainte de 1 ianuarie 2000 […]”

Litigiile principale și întrebările preliminare

18 În ceea ce privește cauza C-662/18, din dosarul de care dispune Curtea reiese că, în cadrul unei operațiuni de schimb de acțiuni, la 14 decembrie 2012, AQ a constituit un aport din titluri pe care le deținea la o societate de drept francez într-o altă societate de drept francez, în schimbul unor titluri ale acesteia din urmă. Potrivit AQ, această operațiune de schimb de acțiuni nu a conferit societății achizitoare majoritatea drepturilor de vot în cadrul societății achiziționate. Cu ocazia operațiunii menționate, o plusvaloare corespunzătoare valorii titlurilor schimbate la data acestui aport, din care se scade prețul de achiziție a titlurilor, a fost constatată și plasată în regim de amânare a impozitării. În cursul anului 2015, întrucât cesiunea ulterioară a titlurilor primite în schimb a pus capăt acestei amânări a impozitării, plusvaloarea în discuție și plusvaloarea rezultată din cesiunea titlurilor primite în schimb au fost impozitate.

19 În conformitate cu practica administrativă, potrivit alineatului 130 din comentariile administrative, plusvaloarea plasată în regim de amânare a impozitării a fost impozitată, într-o primă etapă, la cota de impozitare aplicabilă în anul cesiunii titlurilor primite în schimb, fără a beneficia însă de aplicarea reducerii pentru durata deținerii prevăzute de legislația națională pentru plusvalorile realizate începând de la 1 ianuarie 2013. În plus, reducerea pentru durata deținerii titlurilor primite în schimb a fost calculată ținând seama de data schimbului, iar nu de data achiziției titlurilor schimbate. În temeiul unei decizii a Conseil constitutionnel (Consiliul Constituțional, Franța), plusvaloarea respectivă, plasată în regim de amânare a impozitării, a fost impozitată ulterior la cota de impozitare în vigoare în momentul aportului titlurilor în cauză, și anume la cota aplicabilă în anul 2012.

20 În ceea ce privește cauza C-672/18, din dosarul de care dispune Curtea reiese că, cu ocazia unei fuziuni între două societăți de drept francez în cursul anului 1998, DN a primit, în schimbul titlurilor sale, titluri ale celeilalte societăți care făcea parte din fuziune. Cu această ocazie, o plusvaloare aferentă titlurilor schimbate a fost constatată și plasată în regim de amânare a impozitării. În cursul anului

2016, cesiunea ulterioară a titlurilor primite în schimb a pus capăt acestei amânări a impozitării. Astfel, plusvaloarea în discuție și plusvalorile rezultate din cesiunea titlurilor primite în schimb au fost impozitate.

21 În conformitate cu practica administrativă, potrivit alineatului 130 din comentariile administrative, plusvaloarea plasată în regim de amânare a impozitării a fost impozitată la cota de impozitare aplicabilă în anul cesiunii titlurilor primite în schimb, fără să se aplice însă reducerea pentru durata deținerii prevăzută de legislația națională pentru plusvalorile realizate începând de la 1 ianuarie 2013. În plus, reducerea pentru durata deținerii titlurilor primite în schimb a fost calculată ținând seama de data schimbului, iar nu de data achiziției titlurilor schimbate.

22 Considerând că tratamentul fiscal la care conduce alineatul 130 menționat nu este conform nici cu obiectivul Directivei 2009/133, nici cu articolul 8 din aceasta, AQ și DN au introdus o acțiune la Conseil d'État (Consiliul de Stat, Franța), prin care au solicitat anularea alineatului 130 respectiv. Aceștia consideră că, din cauza acestei neconformități, aplicarea dispozițiilor naționale în discuție în litigiul principal ar trebui înlăturată în ipoteza unui litigiu referitor la o situație transfrontalieră. Ar rezulta din aceasta o discriminare inversă, în detrimentul situațiilor care, precum a lor, sunt pur interne, contrară principiilor constituționale ale egalității în fața legii și egalității în fața obligațiilor publice.

23 Instanța de trimitere arată în esență că interpretarea dreptului Uniunii, în special a articolului 8 din Directiva 2009/133, este necesară soluționării litigiilor cu care este sesizată.

24 În aceste condiții, Conseil d'État (Consiliul de stat) a decis, în cele două cauze principale, să suspende judecarea cauzelor și să adreseze Curții, în fiecare dintre acestea, aceleași întrebări preliminare, redactate după cum urmează:

„1) Dispozițiile articolului 8 din Directiva [2009/133] trebuie interpretate în sensul că se opun impozitării plusvalorii realizate cu ocazia cesiunii titlurilor primite în schimb și a plusvalorii plasate în regim de amânare potrivit unor norme privind baza de impozitare și cota de impozitare distincte?

2) Aceleași dispoziții trebuie în special să fie interpretate în sensul că se opun ca reducerile bazei de impozitare menite să țină seama de durata deținerii titlurilor să nu se aplice plusvalorii plasate în regim de amânare, având în vedere faptul că această normă privind baza de impozitare nu se aplica la data la care această plusvaloare a fost realizată, și să se aplice plusvalorii din cesiunea titlurilor primite în schimb luând în considerare data schimbului, iar nu data achiziției titlurilor emise în schimb?"

25 Printr-o decizie a președintelui Curții din 14 noiembrie 2018, cauzele C-662/18 și C-672/18 au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii scrise și orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la admisibilitate

26 Este necesar să se arate că din dosarul de care dispune Curtea reiese că faptele aflate la originea litigiilor principale privesc operațiuni în care sunt implicate societăți stabilite în unul și același stat membru, în speță Republica Franceză. În plus, în ceea ce privește cauza C-662/18, AQ a arătat că

operațiunea în discuție în litigiul principal nu constituie o operațiune de schimb de acțiuni, în sensul Directivei 2009/133, din moment ce respectiva operațiune nu a conferit societății achizitoare majoritatea drepturilor de vot în cadrul societății achiziționate.

27 Toate părțile care au depus observații scrise arată în esență că legislația națională în cauză oferă unor situații care nu intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii soluții conforme cu cele reținute de dreptul Uniunii și consideră că întrebările preliminare sunt admisibile.

28 Trebuie amintit că Curtea a declarat deja ca fiind admisibile cereri de decizie preliminară în cazuri în care, chiar dacă faptele din litigiul principal nu intrau în mod direct în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii, dispozițiile acestui drept au fost făcute aplicabile prin legislația națională, care s-a conformat, în soluționarea unor situații în care toate elementele se limitau la interiorul unui singur stat membru, soluțiilor reținute de dreptul Uniunii (Hotărârea din 22 martie 2018, Jacob și Lassus, C-327/16 și C-421/16, EU:C:2018:210, punctul 33, precum și jurisprudența citată).

29 În plus, Curtea a declarat ca fiind admisibile astfel de cereri și în cazuri în care dispoziția de drept al Uniunii a cărei interpretare se solicită este aplicabilă, în cadrul dreptului național, în condiții diferite de cele prevăzute de dispoziția de drept al Uniunii corespunzătoare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 octombrie 2001, Adam, C-267/99, EU:C:2001:534, punctele 27-29, precum și Hotărârea din 7 noiembrie 2018, C și A, C-257/17, EU:C:2018:876, punctul 33 și jurisprudența citată).

30 Astfel, în asemenea cazuri, există un interes cert al Uniunii Europene ca, pentru evitarea unor viitoare divergențe de interpretare, dispozițiile sau noțiunile preluate din dreptul Uniunii să primească o interpretare uniformă, indiferent care ar fi condițiile în care acestea urmează să fie aplicate (Hotărârea din 22 martie 2018, Jacob și Lassus, C-327/16 și C-421/16, EU:C:2018:210, punctul 34 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 7 noiembrie 2018, C și A, C-257/17, EU:C:2018:876, punctul 32 și jurisprudența citată).

31 În speță, în primul rând, trebuie arătat că întrebările preliminare privesc interpretarea dispozițiilor de drept al Uniunii. În al doilea rând, din dosarul de care dispune Curtea rezultă că legislația națională aplicabilă în cauzele principale, adoptată pentru punerea în aplicare a Directivei 90/434, înlocuită prin Directiva 2009/133, se conformează, pentru soluțiile oferite unor situații precum cele în discuție în cauzele menționate, celor reținute de aceste directive.

32 În consecință, este necesar să se constate că cererile de decizie preliminară sunt admisibile.

Cu privire la fond

33 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că, în primul rând, întrebările adresate privesc numai Directiva 2009/133, care a înlocuit Directiva 90/434. Cu toate acestea, întrucât fuziunea în discuție în cauza C-672/18 a avut loc înainte ca prima dintre aceste directive să fi intrat în vigoare, trebuie să se înțeleagă că, prin intermediul întrebărilor formulate, instanța de trimitere solicită Curții să interpreteze atât Directiva 2009/133, cât și Directiva 90/434.

34 În al doilea rând, astfel cum rezultă din cuprinsul punctelor 3 și 4 din prezenta hotărâre, aceste două directive au același obiectiv, iar dispozițiile Directivei 2009/133 care sunt relevante în speță corespund celor ale Directivei 90/434. Prin urmare, pe de o parte, trimiterile făcute în prezenta hotărâre la articolul 8 alineatele (1), (4), (6) și (7) din Directiva 2009/133 trebuie înțelese ca trimiteri la articolul 8 alineatul (1) și alineatul (2) primul-al treilea paragraf din Directiva 90/434. Pe de altă parte, jurisprudența Curții referitoare la una dintre aceste două directive este aplicabilă și celeilalte.

35 În al treilea rând, din decizia de trimitere reiese că regimul fiscal în discuție în litigiul principal conduce la situația în care reducerea prevăzută de dreptul național nu se aplică decât părții din plusvaloarea rezultată din cesiunea titlurilor primite în schimb, cu deducerea duratei deținerii de la data schimbului titlurilor, iar nu de la data achiziției titlurilor schimbate.

36 Prin urmare, este necesar să se considere că, prin intermediul întrebărilor formulate, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 8 alineatele (1) și (6) din Directiva 2009/133 și articolul 8 alineatul (1) și alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 90/434 trebuie interpretate în sensul că, în cadrul unei operațiuni de schimb de titluri, acestea impun aplicarea, în privința plusvalorii aferente titlurilor schimbate și plasate în regim de amânare a impozitării, precum și a celei rezultate din cesiunea titlurilor primite în schimb, a aceluiași tratament fiscal, în raport cu cota de impozitare și cu aplicarea unei reduceri fiscale pentru a ține seama de durata deținerii titlurilor, cu cel care s-ar fi aplicat plusvalorii care ar fi fost realizată cu ocazia cesiunii titlurilor existente înainte de operațiunea de schimb, dacă aceasta din urmă nu ar fi avut loc.

37 Este necesar să se constate că, în cauzele principale, nu s-a susținut că contribuabilii vizați au atribuit titlurilor primite în schimb „o valoare fiscală" mai ridicată decât cea pe care titlurile schimbate o aveau imediat înaintea operațiunilor de schimb în cauză sau că această valoare fiscală nu a fost calculată în conformitate cu articolul 8 alineatul (7) din Directiva 2009/133. În consecință, astfel cum rezultă din articolul 8 alineatul (4) din această directivă, articolul 8 alineatul (1) din aceasta este aplicabil acestor operațiuni.

38 În temeiul articolului 8 alineatul (1) din Directiva 2009/133, la o fuziune sau la un schimb de acțiuni, alocarea titlurilor de valoare ce reprezintă capitalul societății beneficiare sau care achiziționează unui acționar al societății care efectuează transferul sau unei societăți achiziționate, în schimbul titlurilor de valoare ce reprezintă capitalul acesteia din urmă, nu conduce, în sine, la nici o impozitare a venitului, profitului sau plusvalorii acționarului respectiv.

39 Cu toate acestea, alineatul (6) al articolului 8 din această directivă prevede că aplicarea alineatului (1) al articolului respectiv nu împiedică statele membre să impoziteze câștigul obținut din transferul ulterior de titluri de valoare primite în același mod ca și câștigul obținut din transferul de titluri de valoare existente înainte de achiziție.

40 În această privință, Curtea a considerat deja că, deși, atunci când prevede că o operațiune de schimb de titluri nu poate determina ea însăși impozitarea plusvalorii rezultate din această operațiune, articolul 8 alineatul (1) din directiva menționată asigură neutralitatea fiscală a unei asemenea operațiuni, această neutralitate fiscală nu urmărește însă să sustragă o asemenea plusvaloare de la impozitarea de către statele membre care dispun de competență fiscală asupra acesteia, ci interzice doar ca această operațiune de schimb să fie considerată faptul generator al impunerii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 martie 2018, Jacob și Lassus, C-327/16 și C-421/16, EU:C:2018:210, punctul 50 și jurisprudența citată).

41 În plus, Curtea a precizat că, întrucât Directiva 2009/133 nu conține dispoziții privind măsurile fiscale adecvate pentru punerea în aplicare a articolului 8, statele membre dispun, cu respectarea dreptului Uniunii, de o anumită marjă de manevră în ceea ce privește această punere în aplicare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 martie 2018, Jacob și Lassus, C-327/16 și C-421/16, EU:C:2018:210, punctele 51 și 52, precum și jurisprudența citată).

42 În acest context, Curtea a recunoscut deja că o măsură care constă în a constata plusvaloarea rezultată din operațiunea de schimb a titlurilor și a amâna faptul generator al impunerii acestei plusvalori până în anul în cursul căruia intervine evenimentul care pune capăt acestei amânări a impozitării constituie doar o „tehnică" care, permițând totodată protejarea competenței fiscale a statelor membre și, prin urmare, a intereselor lor financiare, conform articolului 8 alineatul (6) din Directiva 2009/133,

respectă principiul neutralității fiscale stabilit prin articolul 8 alineatul (1) din această directivă, întrucât conduce la situația în care operațiunea de schimb a titlurilor, în sine, să nu determine o impozitare a plusvalorii respective (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 martie 2018, Jacob și Lassus, C-327/16 și C-421/16, EU:C:2018:210, punctele 54 și 55).

43 Or, amânarea faptului generator al impunerii plusvalorii aferente titlurilor schimbate implică în mod necesar ca impozitarea acestei plusvalori să urmărească normele fiscale și cota de impozitare în vigoare la data la care intervine acest fapt generator, în speță la data cesiunii ulterioare a titlurilor primite în schimb. În consecință, deși la această dată legislația fiscală în cauză prevede un regim de reducere pentru durata deținerii titlurilor, plusvaloarea plasată în regim de amânare a impozitării trebuie de asemenea să beneficieze de un astfel de regim de reducere, în aceleași condiții cu cele care s-ar fi aplicat plusvalorii care ar fi fost realizată cu ocazia cesiunii titlurilor existente înainte de operațiunea de schimb, dacă aceasta din urmă nu ar fi avut loc.

44 Astfel, orice altă măsură ar depăși o simplă constatare a plusvalorii aferente titlurilor schimbate rezultată din operațiunea de schimb de titluri cu ocazia acesteia din urmă și ar putea determina reale consecințe fiscale dezavantajoase în privința impozitării plusvalorii menționate la data la care intervine faptul generator al acesteia, în speță la data cesiunii ulterioare a titlurilor primite în schimb, ceea ce ar fi contrar principiului neutralității fiscale prevăzut la articolul 8 alineatul (1) din Directiva 2009/133.

45 În ceea ce privește plusvaloarea aferentă titlurilor primite în schimb, astfel cum rezultă din modul de redactare a articolului 8 alineatul (6) din Directiva 2009/133, aceste titluri se substituie pur și simplu titlurilor existente înainte de schimb. Prin urmare, trebuie să se aplice plusvalorii rezultate din schimb și plasate în regim de amânare a impozitării și plusvalorii aferente cesiunii titlurilor primite în schimb același tratament fiscal și în special aceeași reducere fiscală cu cea care ar fi fost aplicată plusvalorii care ar fi fost realizată cu ocazia cesiunii titlurilor existente înainte de operațiunea de schimb, dacă aceasta din urmă nu ar fi avut loc.

46 Această apreciere nu este repusă în discuție de obiectivul care urmărește să protejeze interesele financiare ale statelor membre. Astfel, aceste interese, astfel cum rezultă din articolul 8 alineatul (6) din Directiva 2009/133, se limitează la perceperea unui impozit egal cu cel la care acestea ar fi avut dreptul dacă operațiunea de schimb de titluri nu ar fi avut loc.

47 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la întrebările adresate că articolul 8 alineatele (1) și (6) din Directiva 2009/133 și articolul 8 alineatul (1) și alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 90/434 trebuie interpretate în sensul că, în cadrul unei operațiuni de schimb de titluri, acestea impun aplicarea, în privința plusvalorii aferente titlurilor schimbate și plasate în regim de amânare a impozitării, precum și în privința celei rezultate din cesiunea titlurilor primite în schimb, a aceluiași tratament fiscal, în raport cu cota de impozitare și cu aplicarea unei reduceri fiscale pentru a ține seama de durata deținerii titlurilor, cu cel care s-ar fi aplicat plusvalorii care ar fi fost realizată cu ocazia cesiunii titlurilor existente înainte de operațiunea de schimb, dacă aceasta din urmă nu ar fi avut loc.

Cu privire la cheltuielile de judecată

48 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a opta) declară:

Articolul 8 alineatele (1) și (6) din Directiva 2009/133/CE a Consiliului din 19 octombrie 2009 privind regimul fiscal comun care se aplică fuziunilor, divizărilor, divizărilor parțiale, cesionării de active și schimburilor de acțiuni între societățile din state membre diferite și transferului sediului social al unei SE sau SCE între statele membre și articolul 8 alineatul (1) și alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 90/434/CEE a Consiliului din 23 iulie 1990 privind regimul fiscal comun care se aplică fuziunilor, scindărilor, cesionării de active și schimburilor de acțiuni între societățile din diferite state membre trebuie interpretate în sensul că, în cadrul unei operațiuni de schimb de titluri, acestea impun aplicarea, în privința plusvalorii aferente titlurilor schimbate și plasate în regim de amânare a impozitării, precum și în privința celei rezultate din cesiunea titlurilor primite în schimb, a aceluiași tratament fiscal, în raport cu cota de impozitare și cu aplicarea unei reduceri fiscale pentru a ține seama de durata deținerii titlurilor, cu cel care s-ar fi aplicat plusvalorii care ar fi fost realizată cu ocazia cesiunii titlurilor existente înainte de operațiunea de schimb, dacă aceasta din urmă nu ar fi avut loc.

Semnături